

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Enzijn en Pazmany bespreken allerlei aspecten van de impact van ziekte in een partner-relatiesysteem. Het brengt weer even voor het voetlicht dat ziekte altijd veel meer doet dan je denkt.

Het boek wordt met deel 4, 'Een bijzonder verhaal', afgesloten door Vandereycken. Hij presenteert drie versies van Mrs. Dalloway, het door Virginia Woolf in het leven geroepen romanpersonage, waarin de honger naar liefde en twijfel over het bestaan tot uiting komt. Eigenlijk zijn dit historische notities die reflecteren op behandelen en die

de verschillende behandelvisies relativeren. Ook wordt Minuchin aangehaald: 'Hoe psychiaters gehecht kunnen raken aan hun theorieën'.

Al met al een boeiend samenstel van artikelen waarin men op zoek is naar de verbanden tussen partners (ondanks alle verschillen), zeer passend als afscheid van iemand als Vansteenwegen die zelf ook intensief samenwerkte met zijn partner.

Henk Breugem

FAMILIES THAT FLOURISH: FACILITATING RESILIENCE IN CLINICAL PRACTICE

Dorothy S. Becvar (2007).
New York: Norton. 258 pp. € 28,99.
ISBN 978-0-393-70488-4

Dorothy Becvar is als hoogleraar verbonden aan de School of Social Work van de Saint Louis University. Haar boek *Families that flourish* is opgedeeld in twee delen. In het eerste deel, 'Principals', geeft zij een theoretische uiteenzetting over ontwikkelingen in de gezinstherapie, over de functie van gezinsleven voor de gezinsleden en de maatschappij, en over gezinsculturen en gezinsamenstellingen. In het tweede deel, 'Practices', beschrijft Becvar een geïntegreerd therapiemodel waarin zij de begrippen 'veerkracht' en 'opbloeien' tot kernpunten van de therapie maakt. Zij pleit ervoor dat gezinstherapie zich niet eenzijdig richt op het oplossen van problemen, maar aanzet tot veerkracht en tot opbloeien, waardoor het gezin huidige en toekomstige crises en uitdagingen beter leert weerstaan.

Becvar neemt in haar boek een lange

aanloop waarin zij diverse theorieën en modellen beschrijft, alvorens zij ingaat op haar werkpraktijk. Becvar kijkt terug op vijftig jaar ontwikkelingen in de gezinstherapie. Zij noemt vier *giant steps* van de gezinstherapierevolutie: (1) het werken met en verdragen van verschillende visies op de werkelijkheid, (2) het verleggen van de focus van het waarom naar het hoe, (3) het benadrukken van competentie en hulpbronnen en (4) de assumptie dat geestelijke gezondheid daar is waar een systeem georganiseerd is ten gunste van zowel het welzijn van de individuele leden als van het systeem als geheel.

Becvar behandelt echter teveel korte samenvattingen van uiteenlopende theorieën, en dat leidt tot opsommingen. Zij combineert individuele ontwikkelingsmodellen met gezinsontwikkelingsmodellen. Dat maakt nieuwsgierig, maar ze werkt het naar mijn idee echt onvoldoende uit. Ik mis de verdieping. Becvar gaat wel uitvoerig in op een door de ontwikkelingspsycholoog Gill Naom beschreven postmoderne benadering van de morele ontwikkeling. Naom koppelt immoreel gedrag aan het begrip 'a

small sense of self'. Het vermogen tot reflecteren helpt mensen om bewuster beslissingen te nemen, om verschil te verdragen en verschil te durven maken. Opnieuw raak ik nieuwsgierig, maar opnieuw mis ik uitwerking en relevantie voor de rest van het verhaal en het boek. De lange aanloop van de theoretische onderbouwing schept verwachtingen betreffende de beschrijving van de praktijk die Becvar maar gedeeltelijk waarmaakt.

Becvar kiest niet voor een specifiek therapiemodel, maar hanteert een metatheoretisch perspectief. Zij zoekt in therapie naar oplossingen die onlogisch lijken, die regels en gewoonten van het systeem doorbreken. Haar werkwijze is collaboratief én directief te noemen. Zij richt zich in de therapie op samenwerking en de co-creatie van gezinsverhalen, zodanig dat gezinsleden veerkracht en vertrouwen ervaren om eigen gewenste doelen na te streven.

Becvar noemt als leidend principe het uitstellen van het oordeel. Alle gedrag past of is logisch in de context waarin het bestaat. Het is voor de therapeut een uitdaging om dat verband te leren begrijpen in plaats van specifiek gedrag te veroordelen of beoordelen. Becvar participeert in de creatie van een relatie die een positief zelfconcept ondersteunt. Ze is directief in haar werk, geeft voorlichting over effectief ouderschap, oefent communicatievaardigheden en geeft gedragsopdrachten. Ze schrijft gezinsleden voor om buiten de therapie niet over de problematiek praten, ook niet met derden. Becvar werkt met een communicatieoefening waarin een gezinslid vijf minuten spreekt en de toehoorder zijn/haar reactie dertig minuten uitstelt. Kies een respons alvorens te reageren, stelt ze voor. Er wordt een interventie beschreven waarin zij gezinsleden aanmoedigt om 'anonieme weldoener'

te worden in het gezin. De anonieme weldoener verrast anderen, zonder aanleiding en onverwacht met kleine acties, briefjes of cadeautjes.

Gedurende de therapie reflecteert Becvar op haar eigen rol als therapeut. Zij stelt daarbij vragen als: Welke rol verwachten jullie van mij? Hoe zou dat jullie kunnen helpen? Wat vertel ik mijzelf over dit gezin en over deze therapie? Welke andere verhalen zou ik over het gezin en de therapie kunnen vertellen? Hoe verandert een ander verhaal dat wat ik zie? Welke respons wens ik van cliënten en welk gedrag mijnerzijds zou deze gewenste respons uitlokken of logisch maken?

Op de omslag wordt het boek aangeraaden voor zowel beginners als ervaren therapeuten. Ik denk dat de veelheid van informatie de beginner doet duizelen en dat de ervaren therapeut verdieping mist. De enorme theoretische onderbouwing wordt, zoals ik al aangaf, onvoldoende in het praktijkdeel uitgewerkt. Becvar rekent zichzelf tot de school van de tweede-orde-cybernetica en refereert in haar boek regelmatig aan postmoderne theorieën. Het gemak waarmee Becvar een collaboratieve benadering en een directieve werkwijze combineert, haar oordeel uitstelt en tegelijk instructies, opdrachten en voorlichting geeft, verbaasde en verraste mij enigszins.

Toch is *Families that flourish* een mooi geschreven boek, waarin de schrijfster gedrevenheid en betrokkenheid toont. Ik heb het grotendeels met plezier gelezen en de rol van anonieme weldoener al eens met succes in mijn eigen gezin uitgeprobeerd.

Robert van Hennik